

FOLK OG LAND

Herr Kristian Skard
Tåsenvn. 79
Ullevål-Hageby.

Kirkefronten ennå en gang

Av Karl Seeland

«De spenner sin tunge som en bue til løgn, og ikke på redelig vis er de blitt sterke i landet, men fra ondt til ondt er de gått frem og MEG kjenner de ikke, sier HERREN.» (Jer. 9/3).

Og de bruker svik, hver mot sin venn, og sannhet taler de ikke; de har lært sin tunge til å tale løgn, de har trettet MEG med å gjøre urett.

(Jer. 9/5).

For at min artikkel i Folk og Land av 7. 8. ikke skal gå hus forbi, har jeg sørget for at nummeret ble sendt til prominente ledere, for såvidt de befinner seg her i landet. Flere av disse, f. eks. biskop Berggrav, domprost Kornelius ekspedisjonssjef Hansson m. v. er jo på propagandatur i USA. De er overhodet flinke til å reise og propagandere for det som ikke er sannhet, men som skal holde myten om deres heltegjer-ninger oppe hos våre landsmenn i utlandet, og da fortrinnsvis i USA.

Da biskop Smemo tiltrådte som biskop i Oslo, sa han i sin tiltredelsespreken at hans forgjenger, biskop Berggrav, «var umistelig som åndsinspirator og åndsovervåker». Jeg tillot meg i den anledning en høflig forespørsel, om det ikke var GUDS HEL-LIGAND som hadde den rolle og ikke et skrøpelig og brødefullt menneske som biskop Berggrav. Der kom selvfølgelig intet svar.

Nu later det som om gnisten fra «livsinspiratoren og livsovervåkeren» er blitt borte for hans høyerverdighet biskop Smemo, for i et intervju i New York, hvor han formodentlig hadde tenkt å få ny inspirasjon (hvorfor ikke der? Den er jo bekjent som en meget lastefull by) står der i et telegram fra New York:

«Biskop Smemo fremholdt at en av bekymringene for kirken i Norge er at der er for lite av impulser som skaper noe nytt.»

Har «livsinspiratoren og livsovervåkeren» ingen flere impulser å gi denne sin læresvenn?

*

I min ovennevnte artikkel glemte jeg å ta den reservasjon å si, at der selvfølgelig var noen få medløpere i kirkefronten, som ikke visste hva saken egentlig dreiet seg om. De hørte ikke til den interne krets, som fritt kunne sette saker i vei som dreide-ner over liv og død, om de fant det nødvendig. Heller ikke kjente de de personlige grunner for de baktalelser og forfølgelser som kolleger ble utsatt for, f. eks. de grunnløse og sjofle bakvaskelser mot professor Vold, som biskop Berggrav og prof. Hallesby var opphavsmenn for, og hvor de søkte og fikk drept hans rykte bak hans rygg i sin «kristelige» kjærlighet for å bli kvitt denne for dem så ubekvemme mann, der raket mange hoder høyere blant kristenheten for sitt trosmot og fromhet.

Blant de prester som kom tilbake på min ovennevnte artikkel, fikk jeg et brev dattert 2. 9. 54, hvorav jeg tillater meg å sitere

«Jeg takker for hilsenen jeg fikk gjennom tilsendelsen av Folk og Land. Jeg var med i kampen på «Jøs-singsiden», det vet De nok. Likt og ulikt stod der ved siden av hverandre. Jeg vet bare at når jeg leser linjer som Deres, tar jeg alltid til å granske meg selv. Sa jeg noe slikt, gjorde jeg noe slikt? Jeg var den gang ikke i pakt med kirkefron-

Forts. side 8.

Store ord

I en leder den 6. oktober uttaler Dagbladet seg på følgende drabelige måte:

«— — — Vi vil fortsatt kjempe for at enhver norsk borger, uansett politisk syn og uansett hva han eller hun måtte være anklaget for, får den fulle rettsbeskyttelse og adgang til å ta vare på sin sak. — — — Det må også påtales, dersom det foregår ting i vårt samfunn som setter til side vanlige menneskelige hensyn —.»

Vi ber bemerkt at det er Dagbladet — Dagbladet! — som presterer disse stolte tiler. En skulle mest tro at avisen hadde gjort en fullstendig helomvending siden den Skavlandske æra tok slutt. En skulle tro det, ja, — men dessverre! En vet jo bedre. Anden fra Akersgata har ikke stort med «menneskelige hensyn» å gjøre. Det har såmen Dagbladet bevist bedre enn noen ved sin holdning fra 1945 og utover.

Ingen endring i benådnings- praksissen

Fredag 15. oktober behandlet Odelstinget protokollkomiteens innstilling om gjennomgåelsen av benådningspraksissen. Kommunstenes Løvlien og Løberg, a-partiet talte mot innstillingens konklusjon, mens Bergersen, høyre, uttalte at man ikke burde endre den benådningspolitikk som har vært ført hittil. De 24 som fremdeles sitter inne er ikke lenger noe faremoment. Det er ingen fornuftsmsesige grunner som her tvinger oss til hardhet, og de gjenværende bør ikke behandles annerledes enn andre.

Innstillingen som gikk ut på at regjeringens benådningspraksis bifalles ble enstemmig bifalt og vedlagt protokollen.

Forts. fra foregående nr.

J. FREDRIK VOSS:

Okkupasjonstida i historielære-bøkene

SLUTT-MERKNADER

Ein viss tendens kjem ein aldri heilt ifrå i lærebøkene. Bokskrivaren vert alltid i nokon mun subjektiv og bør vel og vera det, for han må interessera seg for emnet, om han skal skriva med varme. Denne personlege stoda til stoffet gjer seg helst gjeldande i utvalet av emne, so langt han har høve til det, — og det han veljer å taka med av detaljar om dette emnet, anten det gjeld personar eller hendingar i krig og fred, eller det kjem inn under det vi plar nemna materiell og åndeleg kultur. Men eitt krav lyt stå vilkårslaust fast: Det som vert fortalt, må vera korrekt og sant, så langt som historiegranskinga har slege det fast.

Det er heilt utillateleg for ein lærebokskrivar å lata kjenslone i den grad laupa av med seg, at han ofsar, vrid og snur på kjenslgjeringane for å få fram den verknaden eller det synet på saka som han sjølv ønskjer, eller som han veit i augneblinken er rådande hjå den kompakte majoritet i folket. Det er uklokt og. For det finst ofte ein eller ei eller fleire, jamvel i dei øvste klassone i folkeskulen som veit det rette og kan korrigera. Men ei lærebok gjer krav på å vera fullrett. Difor skal ho autoritetsstemplast og av dei sakkunnige og den øvste skulemakta i landet. I diktaturstyrde land veit vi at sanninga stundom-vert gøymd eller bøtt på med halve og heile påbodne, offisielle usanningar for å tena eit visst fyremål. Vi plar kalla det einsretting. Det som er skrive her i det fyrre, har synt at vi i vårt demokratiske Noreg og etter frigjeringsa har kome i skade for å liggja under for ei einsretting når det gjeld sogebøkene i folkeskulen. Vi hadde ingenting av det i okkupasjonsåra.

Det er allvisst so, at tida frå 1940-45 og utetter ikkje høyrer med til det vi kallar lærestoff etter minstekrava i barne-skulen, det vil her sègja øvste klassa, og det står dei ein-skilde lærarane fritt om dei vil gå gjennom denne bolken med ungane eller ei. Men barna har fått utlevert ei av desse bøkene på skulen, og då kjem dei til å lesa det som står der likevel, dei aller fleste, og resten studerar i minsto bileta. Og skaden er skjedd. Barna fær eit einsynt og stundom gale bilete av det som har gått fyre seg i dei hendingsrike og viktige åra. Dei lærer å sjå det gjennom farga brillor. Ei viss patriotisk stemning vert fulla opparbeidd, lærebøkene freistar i minsto på det. Men det trauste sannferdige grunnlaget, den sunne og ærlege realitetssans vantar, som den verkelege patriotismen må kvila på, og som er det einaste som ber når det kjem til ålvor, og viljen skal røynast i eidd.

II. LÆREBØKENE FOR REALSKULE, GYMNAS OG LÆRARSKULE

- Desse fire lærebøkene gjev grunnlaget for framstillinga her:

1. Dr. Asbjørn Øverås og Dr. John Midgaard, Norges Historie for Gymnas og Lærerskoler. 3. utg. 1950.

Forts. side 8.

FOLK og LAND

Ansv. utgiver og redaktør

Finn Brun Knudsen

Telefon 55 76 56.

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5, Oslo — Tlf. 37 76 96

Mangler vi noen
bånd mellom oss?

Av professor Birger Meidell

Jo, herr redaktør, vi har faktisk stundom inntrykk av at det mangler visse intime bånd mellom oss, som rammedes av dette rettsoppgjøret, eller altså mellom oss som var medlemmer av det for straffeføymedet utpekte parti.

De vil kanskje forundret henvise til at vi jo har både Kontoret for Sosial Oppreisning og vår kjære avis. Javel, og det er alt sammen vel og bra, og det må i parentes bemærket selvsagt også være enhvers plikt å holde sitt abonnement på Folk og Land i orden, så det bånd i alle fall holder. Men det kan jo også være andre intimere og helt moralske bånd, og jeg forstår det også bl. a. som et forsøk på å skape nettopp et slikt moralskt bånd mellom oss når oberst Sundlo foreslår at vi skal finne former for å hedre våre falne — et forslag som har vunnet slik sterk tilslutning.

Er der gjort fremgang med dette? Våre NS-folk har sannelig hittil båret sin skjebne — sitt martyrium — med all verdighet, og ingen blir mindre av å ære sine døde, så her er der vel egentlig intet å vente på, herr redaktør.

Så er det dagen — man har allerede foreslått den 24. oktober — en kjent dag i denne forbindelse. Hva mener De, oberst, skal kanskje De og jeg — som en rent foreløbig og sped begynnelse først realisere Deres forslag — møtes i tankene, la meg f. eks. si presis klokken 9 om morgenen søndag den 24. ds. — og reise oss, og i ett minutt stillhet la dem passere revy for vår erindring, alle sammen... Alle de som falt for en ærlig kule ved fronten... Og de som falt for snikmyrdende menn i mørket her hjemme... Og likeså også de som falt med bind for øynene og bundet til en pel nede på gamle Akershus?

Kanskje sluttet andre seg til oss, og om vi alle mann reiste oss slik i samme stund, så var der i og med selve bevisstheten herom allerede bundet et slikt moralskt bånd mellom oss, som vi trenger. Og ingen moralsk lov, med eller uten tilbakevirkende kraft, kunne vries til å ramme en flokk folk som allerede er rammet, men som reiser seg i fillene for å ære sine døde.

Oslo 11/10 - 54.

BIRGER MEIDELL.

24. oktober

Oberst Konrad Sundlo fremkom for en tid siden med det forslag, at også vi burde enes om en dag i året for å feire våre døde. Han mente at Quislings dødsdag måtte være den mest egne til «minnedag». Der vil neppe heve seg mange røster til protest mot valget av denne dagen. Som våre tapre kamerater ute ved fronten falt Quisling også på sin post, — tross alt den mest utsatte av alle. Han kunne — i likhet med visse andre — ha forlatt dem og bragt seg selv i sikkerhet. Den tanke lå ham fjernt, — den streifet

ikke engang hans sinn. I de lange og tunge prøvelsens år var han — som han selv sa — utelukkende ledet av en eneste tanke, — den å vareta Norges og det norske folks sanne livsinteresser, og dette vil nok etter hvert og i stadig stigende grad gå opp for folket i dette land som han elsket med en så brennende og dypt rotfestet kjærlighet.

Vi nærmer oss 10-årsdagen for Vidkun Quislings bortgang, — neste år er det 10 år siden han segnet for norske kuler på Akershus. Noen offisiell feiring vil av gode grun-

Utenriksminister Lange holdt i forrige uke en tale i Stortinget om den utenrikspolitiske situasjon for å orientere folkets kjerne i de siste begivenheter. Han kom inn på den idé som arbeiderpartitidsskriftet «Kontakt» lanserte for en tid siden, nemlig at Norge burde gå ut av NATO og slutte seg til et samarbeidende Norden, fordi at dette samarbeid, som er så absolutt nødvendig, vanskelig gjøres når den ene part er med i den omfattende A-pakten.

Utenriksministeren svarte følgende på dette: «Det er en illusjon å tro at man — slik som det har vært gjort i visse publikasjoner i det siste — kan stille det nordiske samarbeide opp som en motsetning til eller en erstatning for det videre regionale samarbeid som Norge deltar i. Dertil er Norden som helhet, i likhet med de enkelte nordiske land, en for liten enhet. Det nordiske samarbeid kan bare tjene sin hensikt, hvis det blir komplettert med, og mest mulig satt inn i rammen av det videre samarbeid.»

Når utenriksministerens orientering kommer opp til debatt i Stortinget følger vi oss overbevist om at det, som vanlig, hersker en ubrutt samstemmighet om regjeringens politiske linje, og Langes uttalelse om den nordiske enhets litenhet i forhold til stormaktene, d.v.s. krigsmaktene.

Denne samdrøktighet i Stortinget finner vi meget beklagelsesverdige. Etter vår mening er det Stortingets

ner ikke kunne finne sted, men det ville være en skam om vi som fulgte ham lot hans minne gå i glemsel. — Noe slikt vil da heller ikke skje, og da kan ingen frata oss retten til å minnes Quisling i de former som denne dypt tragiske begivenhet tilsier og foreskriver oss.

Og — ikke bare Quisling, men også alle våre døde — både de som døde ved fronten og de som her hjemme.

Nils Jøntvedt.

NATO -
Norge og Norden

plikt å debattere og ventilere et spørsmål av en slik viktighet. Dette har aldri vært gjort etter krigen, og resultatet er at Norge står med begge bena oppe i en makt-konstellasjon hvor risikoen for krigerske forviklinger er meget store. Apaktens en for alle og alle for en-politikk er skjebnesvanger for et lite land som Norge. Tidligere kunne man med full rett snakke om det lille fredsel-skende Norge, men ikke nå lenger.

Man må holde klart for seg at det ikke bare er atombomber, bombefly og stor industrikapasitet som skal til for å verge et lite land. Historien forteller om dette — og historiens erfaringer har sin gyldighet den dag i dag på tross av all teknisk fremgang og dødbringende oppfinnelser.

Under forrige verdenskrig — 1914-1918 — ble f. eks. spørsmålet om besettelse av norske områder til støttepunkter for egne styrker undersøkt både av England og Tyskland. Tyskerne undersøkte mulighetene i Kristiansandsavsnittet og engelskmennene i Stavangeravsnittet. Begge foretrakk å la være, fordi de regnet med at det norske nøytralitetsvernet, som sto på plass, var såvidt sterkt at det ville koste for meget å bryte motstanden.

Under siste krig var vi ikke forberedt, nøytralitetsvernet var meget sparsomt, og på tross av den overhengende fare ble det ikke foretatt mobilisering. Allikevel var det et par ganger absolutt på hekten til at tyskerne skulle ha trukket seg tilbake. Enhver nordmann som opplevet 1940 er klar over at det tyske angrip kunne ha vært slått tilbake om våre rustninger hadde vært noe bedre og landets myndighe-

ter hadde vist mere handlekraft og vågemot.

Situasjonen i så måte har ikke forandret seg siden den gang. Skal en krigsmakt besette Norge må der settes store styrker inn, hvis de skal ha håp om å nedkjempe en godt rustet norsk forsvarsmakt, en forsvarsmakt som p. g. a. siste krigs begivenheter er fullt ut forsvars-minded. Det skal en overmåte stor innsats til, så stor at det forekommer oss mere enn tvilsomt at den aller sterkeste krigsmakt kan finne det lønnsomt å span-dere så meget.

Ut fra dette mener vi at Norge må trekke seg ut av det stormannsgale eventyr som A-pakten er for landet. Ut av NATO og inn i et intimt nordisk forbund, hvor forsvarssamarbeidet kan få en bred plass.

Sverige har en gang vært en stormakt, og har for all del alltid vært selvstendig i sin utenrikspolitikk. Svenskene har tradisjon og erfaringer fra en stolt nasjons historie. De har valgt å stå utenfor alle maktkonstellasjoner. — Og de stiller godt med sitt forsvar og regner stille og rolig med at det sterke forsvar er den beste sikkerhet for at landet skal få beholde freden, samme hva som skjer rundt dem.

Nettopp sammen med Sverige kan Norge sikre seg fred. Det kan Norge ikke gjøre gjennom NATO og andre krigsorganisasjoner som forplikter til gjensidig støtte og kamp for land og strids-spørsmål som ligger langt utenfor vår interessesfære.

Utenriksministerens uttalelse om at Norden som enhet blir for liten er grunnfalsk og er bare en frase, egnet til å feie vekk impulser som ikke passer inn i den aktive politikk som Lange driver.

!bk.

Det som er sannhet i et land kan godt være løgn i et annet.

Ludvig Holberg.

24. oktober

Offerdøden, de bestes offerdød, er noe stort. Det er ikke bare å gi sitt liv for sine venner og for saken, men det er selve offeret. Blodet er sjelens symbol. At en utgyder sitt blod betyr derfor at en gir hele sin sjel som et vitnesbyrd. Og at dette fryktelige vitnesbyrd blir avtvunget en, det gir martyrbloet sedens forløsende og befruktende kraft.

VIDKUN QUISLING.

Sidebemerkninger

En melding fra Madrid lyder at general Franco er reist til Valencia, hvor han skulle overvære en amerikansk fly- og flåtemanøvre. Under manøveren skulle han oppholde seg på det amerikanske hangarskip Coral Sea.

Det er merkelig hvor tidene forandrer seg, og en ting er sikkert: USA stikker fingeren i jorda og lukter hvor de er og tar konsekvensen.

Men Norges forhold til Spania og Franco er fremdeles meget kjølig.

*

Kommunistenes hovedorgan med det misvisende navn Friheten melder stolt at «Stønadskampanjen for Friheten har hittil innbragt nærmere 186 000 kroner». Vi må gjøre oppmerksom på at dette beløp gjelder de tre første kvartal av 1954.

Friheten kommenterer med stolthet: «Ingen andre enn den kommunistiske presse i vårt land er i stand til å kunne vise noe lignende». — Og det har avisen sannelig grunn til å være stolt av. Vi skulle ønske vi hadde et like ivrig «klientell».

*

I en liten tysk provinsby døde nettopp en lærer. I byens lille blad sto en kort nekrolog over den døde. — «Et trofast lærerhjerter og to aldri trette hender er sluttet å slå».

*

Man kjøper en bok. Dermed leser man den. Denne rekkefølge er et stort hell for mange forfattere.

Mens vi snakker om bøker faller det oss inn hva en litteraturkritiker sa en gang: «Hvis en bok kommer i over 10 000 i opplag, kan du trygt gå ut fra at den inneholder noe uanstendig».

*

Kirken er stadig på tapetet i dagens diskusjon, og mange er forundret over at kirken står nesten tomme, og andre er ikke det spor forundret. I denne forbindelse kommer vi på historien om de to edderkoppene. Og hvis De ikke har hørt den så les:

Det var en gang to edderkopper som satt og snakket sammen.

— Det er fryktelig å leve, sa den ene, disse moderne støvsugerne gir en jo aldri fred.

— Gjør som jeg, sa den andre. Jeg har spunnet nettet mitt tvers over åpningen på kirkebøssen, og der blir jeg aldri forstyrret.

*

Ettersøkninger

Forhenv. norske frontkjempere som etterlyses gjennom Røde Kors på vegne av deres pårørende.

I sin mangeartede virksomhet arbeider også Norges Røde Kors med etterlysinger av folk som er forsvunnet. En gruppe i denne etterlysningstjeneste er norske frontkjempere.

Vi vil i dette og følgende nummer gjengi listen over dem som ennå ikke er funnet, og vi anmoder på det innstendigste tidl. frontkjempere om å studere listene inngående og sende beskjed hvis de vet noe som kan bringe klarhet i de forskjelliges skjebne. — Tenk på de pårørende som lever i en utålelig uvisshet og ikke vet om disse karene lever eller hvor og hvordan de døde.

All beskjeder sendes under adresse:

Folk og Lands redaktør
Boks 1407
Oslo.

Johnny Georg Hilding Anderson, f. 30. 3. 1925 i Oslo. Meldte seg til krigstjeneste høsten 42 Den 21. 3. 45 overført til Abt. der Waffen SS, Dublowitz/Selschau, Gr. UB. Böhmen-Mähren. Siden ingen kontakt med ham.

Reidar Eugen Andresen, f. 16. 5. 1925 i Oslo. Andresen ble sist hørt fra i april 1945 under følgende adr.: (20) Res. Laz. Bad Gandersheim, Abtl. I Z. I Feltpostnr. 32878 C.

Bjørn Aspestrand, f. 20. 8. 25 i Oslo. Melde seg til krigstjeneste før jul 1944. Var i Gmünd/Østerrike den 23. 3. 45 samtidig som byen ble bombet. Her ble han hårdt såret. Siden vet man ingenting om ham.

Nils Arild Botha, f. 8. 12. 19 i Arendal. Savnet siden slaget ved Leningrad den 10. 2. 1943.

Odd Nicolay Bratlie, f. 21. 1. 23. Pårørende fikk beskjed om at han var blitt lettere såret etter slaget i juni 1944 ved Kandalaksfronten. — Hjemvendt frontkjemper meddeler å ha sittet sammen med Bratlie i russisk fangenskap. Bratlie tilhørte SS-Schi. Jäg. Btl. Norge. Ingen etterretning.

Sven Rossing Bull, f. 20. 2. 1922. Komp. meddeler at det gjennom artilleriobservatø-

ren ble meldt at Bull på vei til vaktavløsning ved en framskutt sikringspost ble tatt til fange av en russiske patrulje ved Grekow nordøst for Rostow mai-juni 1943.

Harry Dahlen, Kristiansund N. Savnet siden 25. 6. 44 ved Kandalaksfronten.

Anders Elverum, f. 31. 1. 1911 Greåker-Thune. Tilhørte A I SS. Pz. gr. Rgt. Norge. Pår. hørte siste fra ham fra fronten i febr. 1945. Pår. har fått et kort fra en polakk i oktober 1951, som med. at han har truffet Elverum, men sier ikke når og hvor.

Johan Henrik Falck, f. 3. 11. 1902, Trondheim. Meldte seg til krigstjeneste januar 1942. 25. 2. 45 var hans adr. 4 SS Einsatzkp. Niemegk Kreis Zanch/Belzig. Siden ikke hørt noe.

Olav Falstad, f. 8. 8. 20 Stjørdal. 3/Freiw. Leg. «Norwegen» meldes savnet siden 17. 10. 42 ved Wenerjassi/Leningrad.

Einar Findal, f. 6. 6. 18 Bamble. Tilhørte A I SS-Pz. Gr. Rgt. «Norge». Reiste juni 1943 fra Oslo til Tyskland for militærutdannelse. Pårørende ingenting hørt siden han reiste.

Dagbladet, alltid foran!

Noen dager før minnesteinen over de som ble skutt på Trandum av tyskerne ble avduket, offentliggjorde «Dagbladet» et bilde som det påsto var tatt i hemmelighet under en av disse henrettelsene. Bildet vakte oppsikt og kritikk, ikke minst blant de pårørende til Trandum-ofrene.

Etter de undersøkelser VG har foretatt, viser det seg at bildet ikke er fra Trandum, men sannsynligvis fra et eller annet sted i Polen.

Til våre meningsfeller og lesere

Med hver post mottar vi brever fra våre lesere og meningsfeller. Alle gir til kjenne sin tilfredshet med at vi har et talerør. For oss som strever med å få det til, er det selvsagt godt å se at vårt arbeid blir mottatt med tilfredshet og forståelse. Men begeistring er ikke nok. Det må gjøres mer av alle dem som forstår den store betydning «Folk og Land» har i den tiden som vi lever i.

Det er et beklagelig faktum at opplagstallet for «Folk og Land» ikke står i noe som helst forhold til de daglige takkeskrivelsene. Med små midler, og uten hensyn til personlige ofre og velferd går vi inn for å bekjempe den store urett som er begått. Med åpent visir forsøker vi å legge de faktiske forhold fram for derigjennom å påvirke opinionen og få det norske folk fram til selvbesinning og ansvarelsfølelse. For at dette arbeide ikke skal strande må Folk og Land få flere abonnenter og dermed større slagkraft — og de som har råd og anledning til det bør støtte vårt arbeid med rede penger.

Vi er i knipa nå og det står til dere å bringe oss over kneiken.

Sidebemerkninger

Standard Oil Company holdt for en tid siden en kongress i Atlantic City. Selskapets teknikere hadde vært på ferde og hadde installert et «talebegrensningsaggregat» i talerstolen. Talletiden var nemlig begrenset til en bestemt lengde, og det var mange som skulle ha ordet. — Aggregatet var slik at når det var to minutter igjen av talletiden, tentes et gult lys foran taleren. Når tiden var utløpet skiftet lyset over til rødt. Dette er jo ganske ordinært, men så kommer det vi synes kunne være til overveieelse å innføre i våre hjemlige forsamlinger. Hvis taleren fortsatte på tross av rødt lys eksploderte en bitte liten, fintkonsentrert røkbombe som drev taleren tilbake til sin plass i salen.

*

Det nylig overståtte kommunevalg i Sverige har skapt følgende bemerkning: — Det eneste parti som står og faller med bøndene er strengt tatt et parti sjakk.

*

Og her har vi en filosofisk betraktning som vi selv setter stor pris på: Pene, gode tanker har uten tvil sin berettigelse, men det er nå engang ikke noe som tilfredsstiller som en riktig ondskapsfull en.

*

Folk flest har vanskeligheter med budsjettene sine, og det sies at det er vanskelige tider. Allting dreier seg bare om et ord, nemlig penger.

Synes man! Men vi synes det dreier seg om to ord: Ingen penger!

Mens vi snakker om penger, så er det på plass med et foreldresukk: Da barna var små måtte jeg hjelpe dem med regning. Nå når de er blitt store, må jeg hjelpe dem med regningene.

*

Den offisielle betegnelse på den nye tyske hær blir «die Streitkräfte». De tidligere benevelser Reichswehr og Wehrmacht fant man ikke å kunne bruke, da de etter sigende kunne irritere enkelte mennesker.

*

Alle illusjoner om menneskelig samkvem med kommunismen, om samarbeide mellom øst og vest på en permanent eller realistisk basis som skulle være fordelaktig for begge parter, all ønsketenkning om en rasjonell eller endog rettferdig fred er naivt og skjebnesvangert for Vesten, sier iflg. Farmand Brony Ralla i East and West.

*

«To alminnelige griser og et villsvin» var den bemerkning en velkjent fransk politiker kom med i forbindelse med fotografiet av Churchill, Roosevelt og Stalin på Yalta-konferansen. Dette fotografiet har man nylig sett igjen, det ble brukt som illustrasjon i en artikkel om det siste bindet som har titelen «Triumph and Tragedy». Forfatteren av den ovennevnte artikkel har gitt sin anmeldelse overskriften «The Day we lost the Peace».

De tre herrer sitter sammen i solskinnet, — Churchill i en «pussig» pelslue og røkende sin sigar. Han har sitt strålende ansikt vendt mot de to andre som begge ser i retning av ham. Det er Roosevelt, barhodet, med et åndsfraværende uttrykk i ansiktet og iført en teatralisk kappe, og så til slutt Stalin. Han har en enkel uniform på seg, og det at de to politikere sitter like ved ham i maskeradedrakt bidrar ikke til å gjøre ham latterlig, hva man kunne tenke seg, men snarere det motsatte. Fordi han er villsvinet.

Som nevnt har Churchill kalt dette siste bindet av sin fremstilling av den 2. verdenskrig «Triumph and Tragedy». Triumfen var uheldigvis av forbigående art, men tragedien har vi fremdeles. Han åpner imidlertid boken i den triumferende tone som vi ble så vant til under krigen. Det er D-dagen, de Allierte rykker frem, han er riktig i den syvende himmel. Den 14. juni 1944 skriver han til Roosevelt: «Mandag hadde jeg en festlig dag på stranden og inne i landet. Vi holder på å forberede oss til et veldig slag, — et av historiens største... Hvor jeg skulle ønske De var her!»

Han drev på å synge «Rule Britannia» i en offisersmesse, besøkte ruinene av Caen, oppholdt seg en stund i Arromanches. «De ville gi havnen navnet «Port Churchill», men av forskjellige grunner forbød jeg dette.»

For å bruke et av Churchills yndlingsuttrykk: man hadde fått «the Hun» til å blø og brenne på alle fronter. Den røde armé var på fremrykning østfra. Til Stalin skriver Churchill: «Hver seier De vinner følges med stor oppmerksomhet her. Nu er øyeblikket inne til å si Dem hvor kolossalt imponert alle vi her er av de russiske arméers strålende fremrykning.»

Men det beste av alt var at han nu var i stand til å «dra i kamp» («go into action») på et av Hans Majestets krigsskip, destroyeren KELVIN. «Admiral Vian... foreslo at vi skulle dra avsted for å se på bombardementet av den tyske stillingen... Følgelig fortsatte vi mellom de to slagskipene som holdt på å fyre på 20 000 yards avstand... og snart befant vi oss en 7 eller 8 tusen yards fra kysten som her var bevokset med tett skog. Bombardementet foregikk rolig og kontinuerlig, men der kom ikke noe svar

fra fienden. Da vi skulle til å snu, sa jeg til Vian: «Siden vi er så nær, så hvorfor skulle vi ikke gi dem en salve før vi vender nesen hjemover? Vian svarte: «Gjerne det,» og etter et minutt eller to avfyrtte vi alle våre kanoner mot den rolige kysten. Vi befant oss da naturligvis et godt stykke innenfor deres kanoners rekkevidde, og like etter avfyringen av våre kanoner lot Vian destroyeren gjøre helt om og sette av gårde i full fart. En

seg den polske grense. Det var nesten 5 år siden vi hadde erklært Tyskland krig for å befri Polen for den tyske inntrengen, men bortsett fra å sette opp en polsk emigrantregjering i London og tillate polske soldater og flyvere å kjempe sammen med oss, hadde England av geografiske grunner ikke vært i stand til å oppfylle den garanti som ble gitt i 1939. Men nu var vår russiske allierte i ferd med å rykke frem i Polen, som nu stod

å kaste overbord Englands rikdom og styrke og se det redusert til en stormakt av annen rang. Men dette var ikke alt. Englands ære saes å være knyttet til frigjøringen av Polen. Polen er allikevel ikke blitt fritt, og det til tross for seks års anstrengelser og offer. «Tyskerne er en forkjølelse, men russerne er som koppene,» er et gammelt polsk uttrykk, og det er ikke sannsynlig at massakrene i Katynskogen og det som hendte i Varsjava vil gjøre noen forandring i denne oppfatningen. Leserne av «Triumph and Tragedy» kjenner slutten på historien, og det gjorde Churchill også da han skrev boken. Han leverer her et særlig partsinnlegg, — han ønsker å vise verden hvilke store anstrengelser han gjorde det siste året av krigen for å bøte på sitt manglende judisium med det kolossale feilgrep. — Men hvor energisk han enn anstrender seg for å legge skylden på andre, så faller den allikevel tilbake på ham.

Så lenge alt dreide seg om å «drepe tyskere», var alt klart og greit. — Ikke bare øste England og Amerika våpen av alle slag inn i Russland, — de sørget også for våpen og penger til «kommunistiske banditter» (som Churchill kaller dem nu), og det likegyldig hvor de befant seg, bare de ville love å drepe tyskere de også. (Det at disse «partisaner» også brukte våpene til andre ting var en grunnene til deres engelske og amerikanske velgjøreres store upopularitet i Europa etter krigen). Det spilte ingen rolle om de som ble drept var soldater eller alminnelige mennesker, — bare de var tyskere. Noen få uker før krigens slutt frembød Dresden, en åpen by som var fylt til trengsel med flyktninger, en gunstig anledning til å få dem til å brenne og blø i titusenvis. De to grisene fra bondegården var fast besluttet på å vise at de ikke på noen måte sto tilbake for «Villsvinet» når det dreide seg om å være «tough». Terrorbombingen av Dresden hadde ikke noe annet formål, for den påvirket ikke på noe vis krigens gang og utfall.

Sommeren 1944 dukket der opp alvorlige tvil med hensyn til Russlands planer, — tvil som ble til sikkerhet etter oppstanden i Varsjava. I sin bok forteller Churchill hele historien utførlig. Den trådløse oppfordring til polakkene i Varsjava om å reise seg til kamp mot tyskerne nu da befrierne stod like foran portene, — hvor tappert de gjorde det, oppmuntret av drønnene fra de russiske kanoner i byens nærhet, hvordan russerne stanset fremrykningen og ga tyskerne flere uker til å slå ned oppstanden, hvordan russerne nektet enhver hjelp til de fortvilte polakkene, — ja endog forbød engelske og amerikanske fly å lande med forsyninger på flyplasser innenfor rekkevidde. Her ble polakkene (enda en gang av geografiske grunner) stivet opp med forespei-

Triumf og tragedie

Av D. Mosley

kort stund etterpå var vi ute av farsen og passerte gjennom linjene med kryssere og slagskip.

Der er ingen grunn til å tvile på at da de dampet avsted fra den tause og skogbevokste kysten, så gjorde han en hel rekke med V-tegn — en utfordrende gestus til det europeiske kontinent som han snart skulle tilføye slike skjebnesvangre sår.

Hans «finest hour» var sødmefyllt, men den var kort.

Allerede nu, med den betingelsesløse overgivelse nesten et år borte, reiste der seg en truende svart sky, — en bekymringsfull og nagende tanke som nesten greide å ødelegge fornøyelsen ved den forfriskende og seiersfylte sommeren. Hva ville mon «Villsvinet» foreta seg nu, da det var blitt sluppet inn i hagen?

«Det er tydelig at vi nærmer oss et oppgjør med russerne på grunn av deres intriger i Italia, Jugoslavia og Hellas. Jeg synes deres holdning blir mere og mere vrien for hver dag som går.»

Dette ble skrevet i en betenkning til utenriksministeren. Ganske merkelige ord å bruke om en alliert som drev på å bekjempe «the Hun» av all kraft og nu var i ferd med å nærme

foran sin frigjøring og enda en gang skulle innta sin plass blant de frie og demokratiske nasjoner.

I anmeldelsen av dette bindet i TIMES LITERARY SUPPLEMENT peker forfatteren på Churchills eneste og upolitiske krigsmål, — det å vinne krigen. Clausewitz sa at krigen var politikens fortsettelse med andre midler, men for Churchill var midler og mål i slik forvirring at han øyensynlig ikke hadde noen annen tanke i hodet enn å slå Hitler. Han syntes å ha svevet i den forestilling at når bare dette var gjort, så skulle der bli en fredskonferanse, og så skulle Europa få det samme utseende som før 1933. Tyskland skulle bli velsignet med et demokratisk styresett og med massearbeidsløshet, mens Folkeforbundet, som før, skulle drive ivrig på i Genf. Det var ikke før sommeren 1944 at det skjebnesvangre i denne politikk begynte å gå opp for ham, men selv på dette tidspunkt gjorde nytelsen av seiren ham blind for den tragedie som nærmet seg. De som var kommet med advarsler ble bragt til taushet, — det var strengt forbudt å være forutseende i en sak som denne.

For den personlige tilfredsstillelse å kunne knuse Hitler var han rede til

Redaksjonen av det engelske tidsskrift «The European» har tillatt oss å offentliggjøre i vårt blad et par artikler fra tidsskriftets august-nummer. Den første (som vi offentliggjør i dette nummer) er en anmeldelse av siste bind av Churchills bok om den 2. verdenskrig, hvis undertitel er «Triumph and Tragedy». Artikkelen forfatter er D. Mosley (Lady Diana Mosley), — Sir Oswald Mosleys hustru, — nr. 2 er skrevet av Sir Oswald Mosley selv og er en kritikk av Churchills ansvarsløse utenrikspolitikk med dens katastrofale følger for vår verdensdel. Denne artikkel vil bli offentliggjort i et senere nummer av vårt blad.

RED.

linger og løfter som ikke kunne holdes. Stalin oppnådde hva han ville, — et Polen minus dets kjempende menn var lettere å okkupere, og han har senere ikke hatt noe bryderi med å styre landet. Om denne oppstanden skriver Churchill blant annet:

«En av de siste utsendelser fra den heroisk kjempende byen ble oppfanget i London. Den lød slik: «Dette er den nakne sannhet. Vi er blitt verre behandlet enn Hitlers drabanter, — verre enn Italia, Romania, Finnland. Måtte Gud, som er rettferdig, avsi sin dom over den fryktelige urett som den polske nasjon er blitt utsatt for, og må han straffe alle dem som er skyldige, slik de har fortjent det.»

Dette kapitlet i Churchills bok — «The Martyrdom of Warsaw» — kunne like godt ha fått overskriften «The Result of Englands Guarantee of Poland».

Den 30. august skrev general Smuts følgende til Churchill:

«La ikke strategien oppta all Deres oppmerksomhet så den skader den større sak som nu dukker opp i horisonten. Fra nu av vil det være klokt å følge nøye med i alle saker som angår den fremtidige ordning av tingene i Europa. Det er det dominerende spørsmål som verdens fremtid vil avhenge av for generasjoner fremover. Til denne saks løsning vil Deres forutseenhet, erfaring og store innflytelse kanskje vise seg å bli en hovedfaktor.»

Det er ikke lett å si om denne siste setning var sarkastisk ment fra general Smuts side. Det var allerede tydelig for enhver hva man enn kunne si om førsteministerens erfaring, så var hans innflytelse ren og skjær illusjon. På hans kallelse var de kommet barbarene i øst og de naive sjeler i vest (amerikanerne). For de sistnevnte betydde Europa ingen ting, men for de førstnevnte betydde det rikdom, plyndring og makt. Han kunne skrive og telegrafere til Stalin hver eneste dag, han kunne av og til overtale Roosevelt til å bli med på appeller, men ingen av delene betydde det aller minste. Han gjorde imidlertid sitt beste. Han sa til feltmarskalk Alexander, som fremdeles kjempet i Nord-Italia: «... hvis krigen kunne avsluttes snart... være rede til et fremstøt med panservogner», — et raskt fremstøt mot Wien for å komme russerne i forkjøpet, «Verden er vrien nu», skrev han til utenriksministeren, «og den blir ikke lettere for oss ved at vi svikter folk som vi har oppmuntret ved løfter om bistand og støtte»... Til Tito skrev han at «vi har ikke noe ønske om å intervenere i interne jugoslaviske affærer, men... vi burde ikke la kongen gå». Tilsynelatende helt forvirret på grunn av denne vanskelige verden fløt der en stadig strøm av betenkinger, memoranda og telegrammer

fra hans penn, mens de folk han hadde oppmuntret med løfter om hjelp faktisk ble overlatt til seg selv, det ene etter det andre.

I oktober reiste han avsted for å snakke med Stalin i Moskva, og der gjorde han igjen et lunkent forsøk på å støtte sine London-polakker. — Han sendte en optimistisk rapport til Roosevelt, som svarte: «Jeg er henrykt over å høre om Deres suksess i Moskva med fremskrittet i kompromissløsningen av det polske problem». Som alltid var Stalin meget dyktig til å holde ballen rullende med memoranda, utveksling av synspunkter og med resten av de intetsigende manøvrer som får demokratiske politikere til å føle seg hjemme. Stalin selv visste godt at han hadde Polen i lommen.

Det var i februar 1945 at de tre møttes i Yalta, da det ovenfor nevnte foto ble tatt. Mellom bankettene diskuterte de alt mulig, men avgjorde ingenting. De diskuterte endog «det overordentlig viktige spørsmål om stemmeretten i Sikkerhetsrådet» i det internasjonale fredsindustriment som skulle opprettes etter krigen, — et spørsmål som var blitt lagt på hyllen i Dumbarton Oaks. Etter mye snakk frem og tilbake kom de frem til denne epokegjørende konklusjon: «Hvis ikke de Fire Store var enige, ville Sikkerhetsrådet faktisk være makteløst. — Hvis De Forente Stater, Russland, Storbritannia og China ikke var enige, kunne det nekte sin billigelse og hindre Rådet i å foreta seg noe. Her var vetoet.» Med andre ord, — hele idéen var ikke noe annet enn vrøvl helt fra starten, akkurat som Atlantic Charter og de fire frihetene. De kunne nok love FRIHET FOR FRYKT FOR POLITIETS BANKING PÅ DØREN (nedskriveren herav husker meget godt at han leste opp denne fortrinlige idé i en celle i Hollywood Prison), men hva brydde vel «Villsvinnene» seg om dette? For ham var det bare «måneskinn», — nonsens, tøv. Selv med sin begrensede synsevne og sitt tillitsfulle 19-århundre syn på tilværelsen burde Churchill ha forstått det.

I Yalta, seks måneder etter oppstanden, da de russiske planer med hensyn til Europa måtte være tydelige for enhver, forteller han at han sa: «Det er ingen overdrivelse og ingen kompliment av et blomstrende slag, at vi betrakter Stalins liv som høyst verdifullt for våre håp og for våre hjerter.» Og videre: «Vi føler alle at vi har en venn som vi kan stole på». Er det urettferdig å sitere idiotiske uttalelser, det uanstendige nonsens i en tale etter middagen (eller skulle vi kanskje si etter banketten?) Det kan det ikke være, for ordene står anført i hans egen bok.

Polen var som sedvanlig på tapetet, og førsteministeren kom med sitt bidrag: «Vår ære var den eneste

grunn til at vi trakk sverdet for å hjelpe Polen mot Hitlers brutale overfall, og vi kunne aldri akseptere en ordning som ikke gjorde det fritt, uavhengig og suverent».

Siste delen av boken er en beretning om at der først ble gitt etter for russisk maktsprog og deretter for amerikansk uvitenhet og avstumpethet. Churchill kunne hverken kontrollere eller øve innflytelse på begivenhetene på noe som helst vis. Det er forbløffende at amerikanerne viste hans syn på tingene så liten oppmerksomhet. Han brydde seg langt mere enn dem om det som skjedde i Europa, for tross alt er han jo halv engelskmann. Han gjorde sitt ytterste for å overtale Eisenhower til ikke å trekke sine tropper ut av store deler av mellom-Europa for på den måten å forhindre at russerne besatte dem. — Men det var ikke noen som hørte på ham lenger.

Den 12. april 1945 døde president Roosevelt. Churchill holdt en tale for ham i Underhuset, og i den uttalte han bl. a.: «For en misunnelsesverdige død han fikk. Han hadde bragt sitt land gjennom de største farer og de hårdeste påkjenninger. Seiren hadde kastet sine sikre og faste stråler på ham.» Den tyske kringkaster sa: «Roosevelt vil gå inn i historien som den mann på hvis tilskynnelse den pågående krig utviklet seg til en annen verdenskrig og som den president som til slutt fikk bragt sin farligste motstander, bolsjevikenes Sovjet-Union, til makten». Stalin kom med følgende blomster: «President Roosevelts vennligsinnede holdning overfor S.S.S.R. vil for alltid bli satt stor pris på og vil bli husket av Sovjet-folket»...

Det var lykket Franklin Roosevelt å tilføye Europa ubetelig skade, og hadde han avgått ved døden 5 år før, ville vårt kontinent blitt spart for det verste. Som det gikk, levet han ikke lenge nok til å få øye på følgene av sine handlinger, men det har hans venn Churchill.

Han forteller at han under seiersfestlighetene gikk omkring med et tungt hjerte. Dette forstod han imidlertid å skjule godt, og et syn som europeiske mennesker fant svært lite passende på en tid da deres kontinent var scenen for tragedier av et hittil ukjent omfang var at den politiker som bar så stort ansvar for disse begivenheter, reiste rundt på valgsteder med sigaren sin, med det brede smilet og med V-tegnet, — tilsynelatende meget tilfreds med den vending tingene hadde tatt.

«Mens folkene i de land som hørte til Den Store Alliansen, jublet over vår seier over Hitler og nazi-tyranniet, var mitt sinn nedtrykt ved tanken på at den nye og enda større fare som foldet seg ut for mitt blikk,» skriver han, og i et budskap til president Truman heter det at «vi hå-

per at seiren i Europa... vil oppta massenes sinn hjemme». Innbiller han seg virkelig at det bare var ham som følte seg bekymret overfor denne truende faren? Han hadde jo fått sitt hjerteønske oppfylt, — han hadde fått i stand krig med Tyskland og beseiret det. Hadde han ikke før nå tatt seg en pause for å tenke over hva der muligens kunne komme etter?

Nesten straks hittet han imidlertid på en måte å løse de angjeldende problemer og farer på. «Fremfor alt syntes det å være av vital betydning at Stalin, Truman og jeg snarest mulig møttes, og at ingenting forsinket oss». Hvor utrolig det enn kan synes, til tross for hans erfaringer i Teheran, Moskva og Yalta lengtet han enda en gang etter å gjenta de ørkesløse diskusjoner, spise og drikke på banketter, lytte til og selv komme med latterlige komplimenter i taler etter middagen. «Ingenting kan redde oss fra den store katastrofe uten en sammenkomst og en klarlegging hurtigst mulig et eller annet sted i Tyskland...», skrev han, og allikevel innrømmer han noen sider lenger frem: «De avtaler og de stilltende overenskomster som ble truffet i Yalta, er allerede blitt brutt og feid til side av det seirende Kreml. Nye farer, kanskje like så fryktelige som dem vi hadde overvunnet, dukket opp og stirret på den opprevne og plagde verden.»

Atter og atter kommer Churchill tilbake til at det ene eller det andre av disse spørsmålene må bli ordnet «i fredstraktaten». Ikke et øyeblikk skjønnte han at det var en ny slags krig han kjempet nu med en ny slags alliert, for hvem andre enn han kunne finne på å snakke om seierherrene fra 1945 som Den Store Allianse? En fredstraktat ville ha vært like så meningsløs som alt det andre hans sovjet-venner hadde foretatt seg og bundet seg til. Han så uten tvil frem til en fredsparade med en masse banketter og tall-løse anledninger til å gjøre sitt V-tegn, men det skulle der ikke bli noe av.

Imidlertid ble der forunt ham et siste møte av de tre stormakter, — denne gangen med den optimistiske og energiske Mr. Truman som representant for Amerika i stedet for mannen med teaterkappen. Dette møtet fant sted i Potsdam i juli. Churchill skriver om den foreslåtte Oder-Neisse-grense for Tyskland: «For Europas fred i fremtiden ble her begått en urett, i sammenligning med hvilken Elsass-Lothringen og Danzig bare var bagateller. En vakker dag vil tyskerne ha sitt territorium tilbake, og polakkene vil ikke være i stand til å stanse dem», men han er atter en gang avskåret fra enhver mulighet for å øve noen innflytelse på begivenhetene.

(Forts. side 6).

Quislingsaken i 1932

Vi gjengir her innstilling S. nr. 184 fra spesialkomiteen til undersøkelse av Quislingsaken:

Til Stortinget.

Ved Stortingets beslutning av 25. april 1932 ble det bestemt nedsatt en spesialkomité til behandling av de dokumenter vedkommende arbeiderledere m. v. og overfallet på statsråd Quisling, som ifølge Stortingets henstilling var oversendt fra regjeringen.

Som medlemmer av komitéen oppnevntes av valgkomitéen stortingsmennene Fjalstad, Anton Jenssen, Lykke, Monsen, Moseid, Myklebust, Peersen og Østby-Deglum.

Som lønnet sekretær til hjelp for komitéen har fungert sekretær i Justisdepartementet Harald Julsrud.

I Stortingets møte den 7. april d. å. uttalte statsråd Quisling under trontaledebatten bl. a. (se Stortingsforh. 1932 s. 544 flg.) at han fra sin første fremtreden i det politiske liv hadde vært målet for systematiske og ondartede angrep fra de revolusjonære i vårt land og delvis også fra deres utenlandske forbindelser. Etter å ha tilbakevist disse beskyldninger, som etter statsrådets mening særlig gikk ut på å vise at han var agent og provokatør, erklærte statsråden, at han aldri hadde tilhørt de kommunistiske eller sosialistiske partier eller gitt dem sin stemme. —

Statsråden erklærte videre at han ville anklage det kompani av oppviglere der lever som fiender av vårt samfunn, og som har sammensvoret seg om å kaste av

statens autoritet og gjennomføre en samfunnsorden — hele verden har erfaring for hva den fører til — åndelig og materielt ødelegger den samfunn og individ.»

Angående den såkalte Menstad-affære uttalte statsråden:

«Under urolighetene på Menstad ble vi bekjent med, at det ikke var noen lokal affære, men et planlagt opprør som skulle gå over til reisning over det hele land. Det falt i våre hender dokumenter fra utlandet som viste at bevegelsen skulle overføres til Oslo og Bergen. — Hvem var det som sto bak disse ting, som formidlet disse ting? Jo, det var to av de sannhetsvitner som har opptrådt mot meg. Disse og de andre som har vitnet mot meg har gitt seg selv attest som ærlige og veltjente offentlige menn, men jeg tillater meg å se på dem som kjøpte og betalte agenter, som fiender av vårt fedreland og vårt folk.»

Angående den revolusjonære bevegelsen i vårt land uttalte statsråden:

«Jeg har her fotografier, gjenpart av en revisjonsantegnelse, som en agent for den internasjonale kommunistiske ledelse har gjort i Norge. Hva viser den? Den viser at den revolusjonære bevegelse i vårt land finansieres fra utlandet. De har her i 1928-29 fått kr. 500 000 av en utenlandsk makt. Det er ikke mange partier i vårt land som disponerer lignende summer til sitt arbeid. Det står her detaljert allting, hvorledes de pengene er gått.

De er også så frekke at de foreslår økede bevilgninger til arbeid i Nord-Norge. Hvor lenge skal vi finne oss i dette? Sentralkomiteen, sentralstyret, tar inn noen få hundre kroner her i Norge i kontingent, men de får penger fra utlandet til eget bruk. Vi er bekjent med at i år har de fått enda betydeligere summer, vi er bekjent med at denne trafikk har foregått i årevis. Det er denne klikk som sender telegrammer til Nordnorge om at norske soldater skal gjøre opprør, det er dem som danner celler i vår hær og flåte, i vore fabrikker og forbereder alt til revolusjon og opprør.»

Angående Det norske arbeiderparti uttalte statsråden bl. a.:

«De har ikke benektet at de har tatt hundretusener fra den internasjonale revolusjons ledelse, det kom jo ganske tydelig frem i fjor», og videre: «Da jeg kom ned i Forsvarsdepartementet og forlangte fremlagt de papirene som var der, fant jeg også papirer som er i høyeste grad kompromitterende for enkelte av arbeiderlederne, og jeg skulle ønske at de papirer kunne dementeres, så det ikke var nødvendig å sitte med dem der nede.

Jeg mener at under slike forhold er der all grunn til å få øynene opp for disse ting.»

Angående anvendelsen av militær under indre forhold, bemerket statsråden at krigsmakten ikke kjenner noen part. Forsvarets ordning har medført at der rundt omkring i landet ligger store lagre av

våpen og ammunisjon så godt som uten beskyttelse. — Hvis disse magasiner skulle falle i uvedkommendes hender, ville det ha ubegrensede følger. «Våre samfunnsfiender er oppmerksomme på dette, men ikke de borgerlige», uttalte statsråden. Det var først og fremst for å beskytte depotene på Gråtenmoen at militære ble sendt dit under Menstad-konflikten, opplyste statsråden. Overfor depotene ville statsråden si høyt og tydelig fra, at der ville ethvert forsøk bli møtt hurtig og energisk. Noe annet hadde han for sin part ikke tatt initiativet til, og noen annen gang har han ikke utkommandert militær.

Komiteen henviser for øvrig til referatet av statsrådets tale i Stortinget.

Forsvarsdepartementet har deretter oversendt Stortinget de omhandlede dokumenter med følgende skrivelse, datert 22. april 1932:

«Stortinget fattet 7. april 1932 følgende beslutning:

Det henstilles til regjeringen å fremlegge for Stortinget:

1. Alle de papirer om arbeiderledere som statsråd Quisling omtalte i debatten og som var beroende i Forsvarsdepartementet.
2. Alle de papirer som etter statsråd Quislings sigende beviser at offentlige menn forberedte et omfattende opprør i forbindelse med Menstad-affæren.
3. Alle dokumenter, rapporter og opplysninger som står i forbindelse med overfallet på statsråd Quisling i Forsvarsdepartementet.»

I anledning herav tillater man seg å oversende det vesentlige av det materiale som beror i Forsvarsdepartementet, for såvidt angår punkt 1 og 2 i stortingsbeslutningen. En del ytterligere dokumenter vil bli ettersendt.

Dokumentene vedrørende punkt 3 oversendes samtidig med særskilt skrivelse...

... Ved å oversende det nevnte materiale vil jeg undertegnede statsråd Quisling i tilslutning til den nevnte inndeling av dokumentene fremkomme med følgende bemerkninger til en orientering i saken:

... Jeg må som Forsvarsdepartementets sjef også sterkt fremholde at de revolusjonære partiers virksomhet vil være av avgjørende betydning for landets forsvar under en krigssituasjon.

Quisling.

Vi fortsetter i neste nummer med komiteens bemerkninger.

«Ta mitt kors opp og følg meg!»

— Det er krevende ord, men de ble fulgt av mange som satte troen over sine egne bekvemmeligheter.

Men mange har nok misforstått denne befaling. De tok Olavsordenens kors og glemte forsagelsens og lidelsens kors.

Og når de engang får spørsmålet: «Hvor har du gjort av mitt kors», — blir de svar skyldig.

Der ble holdt flere banketter. — Churchill syntes det var på tide at Stalin lærte å drikke konjakk av større glass. «Derfor fylte jeg et mindre rødvinsglass med konjakk for ham og et til meg selv. Jeg kastet et talende blick bort på ham. Vi tømte glassene til bunns og så lenge bifallende på hverandre.»

Etter konferansen fikk Churchill høre resultatet av de alminnelige valg. Han sier herom:

«Hvis jeg var blitt gjenvalgt — noe som var alminnelig antatt — var det min plan å ta et oppgjør med Sovjetregjeringen... Hverken jeg eller Mr. Eden ville for eksempel noensinne ha gått med på at Vestre Neisse skulle

danne grenselinjen... At de russiske armeer skulle ha rykket innover og besatt området frem til og hinsides Vestre Neisse ville ikke noen regjering som jeg hadde hatt ledelsen av gått med på. Dette var ikke bare et prinsipielt punkt, men snarere et kolossalt faktum som berørte ytterligere tre millioner «displaced persons».

Dette er tapre og modige ord. Hvis de skal bety noe i det hele tatt, så må det være at hvis Churchill hadde vunnet valget, så ville han ha sendt engelske tropper for å jage russerne ut av Tyskland. Men selv sagt at det hele bare tomt skryt som bare har til hensikt å diskreditere hans etterfølger som førsteminister.

Det er sikkert nok, og han sier det til overflod selv, at ikke Mr. Attlee, ja ikke Mr. Eden selv en gang, kunne hatt mindre å si i de Tres Råd enn han hadde. Det polske spørsmål, de tyske grenser, Østerrikes skjebne, — hans avmektighet i alle disse spørsmål var åpenbar en god stund for innen hans britiske velgere snudde ryggen til ham. Han hadde vunnet sin krig, men han hadde tapt alt annet, — meget av det britiske imperium, Englands ære (det sier han selv i forbindelse med Polen) og det alminnelige valg.

Antallet av mennesker under kommunist-styre steg som følge av krigens fra 170 millioner til 770 millio-

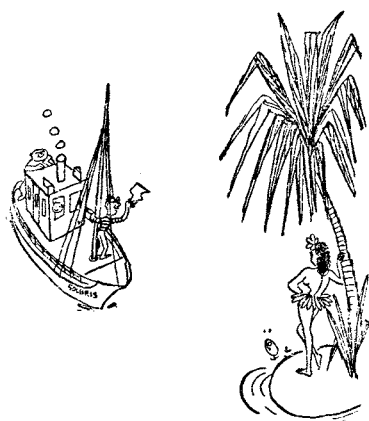
ner. Som Churchill selv uttrykker det:

«De områder som kontrolleres av Russland... innbefatter de baltiske provinser, hele Tyskland til okkupasjonslinjen, hele Tsjekkoslovakia, en stor del av Østerrike, hele Jugoslavia, Ungarn, Romania, Bulgaria... Dette er en begivenhet i Europas historie som der ikke finnes noen parallell til, og som de Allierte ikke har stått ansikt til ansikt med i hele deres lange og dristige kamp.»

Dette er en selvkritikk som i sin åpenhet og sin rekkevidde kan måle seg med bekjennelsene i en rettssak

Hamsun venner tilbake

Så fikk han rett, den gamle. Han kunne vente, sa han, og sett i historisk perspektiv ble ventetiden meget kortvarig. Ikke femten år engang. Og nå har sannelig tonen fått en annen lyd. Hør bare hva et meget aktverdig organ skriver i anledning den

Årets julegave er

NILSEN

Eventyret om Solbris

Pris innbundet kr. 13.00. Portofritt ved forskudd.

Det begrensede restopplag blir ekspedert i den rekkefølge bestillingene innløper.

Sverre Jacobsen, Ilseng st.

nye utgave av hans samlede verker:

«— — gjennom utgavens femten store bind skal en ny generasjon føres inn i Knut Hamsuns eventyrverden, et glitrende fabelland som savner sidestykke i norsk litteratur. Igjen vil leseren henrykkes av det vidunderlige tekniske mesterskap i hans diktning, av hans overlegne formelle kunst, sproget, innfallene, de overraskende skiftningene, naturpoesien og den uforlignelige sjarme som stråler ut av selve den Hamsunske stil — denne forunderlige fascinerende og udefinerbare egenskap som var hans eiendom og ingen annens, og som vil virke med samme trolldoms makt i slektledd etter slektledd fremover gjennom tidene.» — —

I boken «Blüchiers undergang» av Asbjørn Omberg (Alb. Cammermeyers Forlag) heter det bl. a.:

«Noen hundre av tyskerne fikk reddet seg i land på Askholmene eller inn til fastlandet. Av dem som ikke rakk så langt brente adskillige i hjel. Noen forsøkte også å dukke under den brennende oljen, men det var vel de ferreste som fikk noen sjanse til å redde seg på denne måte. Det drev i land mange lik, hvor hode og hals var forbrant.

Se, det kan kalle «oppreisning» som forslår.

Men hva sier de nå alle disse som skulle stadfeste sin supernasjonale «holdning» med å rydde sine bokreoler for Hamsuns verker og lot dem gå opp i røyk?

Var det kanskje litt overilet. Eller hva?

I. Fr. — O.

Følgende stensilerte verker av Gustav Heber fåes direkte tilsende fra ham til følgende priser:

Norske byjubiler. De religiøse problemer, Hallingdals Fortid II. Ætten Svaalestuen fra Nore, Norges Forsvar, Våre Hærførere og Metaphysik, en filosofisk studie, hver kr. 10.00.

Våre Lagmenn, Østfolds Urtid og Fortid, Telemarks Urtid og fortid, Norske almenninger, hver kr. 20.00.

GUSTAV HEBER, Oscars gate 49, Oslo.

På Søndre Askholmen reiste tyskerne senere et minnesmerke over «Blücher» og dem som omkom. Under okkupasjonen kunne en rett som det var se båter legge til land der, og høye militære eller sivile tyskere gå høytidelig den lille stien opp til det enkle monumentet gjøre honnør eller blotte hodet, og så gå tilbake til båten igjen.

Da freden kom ble minnesmerket med den korte inskripsjonen revet.»

*

Er det en kulturnasjon man kaller Norge?

HAR NOEN

et brukt, men godt radioapparat å selge en «70 år og plyn-dret»-

Billett mrk. «70 år og plyn-dret».

TRANSPORTABEL DIESEL-KOMPRESSOR

Flottmann LW 32. Bensinstart. 3,2 kubikkm./min. 6 kg. trykk. Ubetydelig brukt og garantert helt igjennom førsteklases. Tils. for kr. 9000.— (langt under halv pris). Avbetaling innrømmes. Bil eller motorsykkel tas i bytte.

E. PAROW, Melhus. Tlf. 250.

GARDSBRUK,

ca. 50 da. innmark i nedre Telemark, ønskes bortforpaktning eller annet arrangement til enslige. Må være skogsvant.

Bill. mrk. «Ved sjøen».

1938 FORD 4 syl. 50 hk. liten lastebil åpen platt, tils. Motorsykkel taes i bytte.
E. PAROW, Melhus. Tlf. 250.

Victoria Gjestheim

Strandgt. 41

Telefon 497 - Egersund

Oslo Stigefabrikk

Brand-, maler- og skyvestiger oljet, m/ kadimerte beslag

Inneh. Alf T. Lunde
Mosseveien 8

Tlf. 68 88 17, priv. 67 07 79

Gårdbrukere - Skogeiere

Er det noe De trenger av redskaper ell. maskiner så send oss en forespørsel. Vi representerer anerkjente fabrikker og verksteder.

Lite eller stort oppdrag, vi står alltid til tjeneste.

Rimelige betalingsvilkår.

H. SNAPRUD & CO

KONGSBERG

Biler - Maskiner
Redskaper.

Tlf. 885 - 248.

A. OLESEN

Dyrekjøpt hevn

GALSKAPEN ENDTE I KAOS

Freda Utley gir et kostelig eksempel på, hvor fryktelig man til sist var kjørt fast, idet hun forteller om hennes inntrykk fra et besøk i leiren Langwasser ved Nürnberg i November 1948. Her var på nevnte tidspunkt ennå 240 personer internert, deriblant 70 industriarbeidere, 15 bønder, henholdsvis gårdsarbeidere, 40 små embetsmenn og 35 intellektuelle. 41 av de internerte hadde aldri vært medlem av partiet, 3 hadde under krigen vært i konsentrasjonsleir. De fleste var ennå ikke tiltalt, mange var syke og gamle. Glemte, glemte. Og det til tross for at der her også fantes to prominente menn — den forhennværende tyske gesandt i Ankara, Franz von Papen, og propagandaminister Goebbels høyre hånd,

Hans Fritzsche. Begge frikjent ved militærtribunalet i Nürnberg, men deretter utlevert til de tyske avnazifiseringsmyndigheter! Papen var dog november 1948 ennå ikke anklaget, mens Hans Fritzsche av et Spruchkammer ble dømt til 9 års tvangsarbeide, ennskjønt det etter vesteuropeisk rettspraksis ikke er tillatt at en person av to domstoler dømmes i en og samme sak. Denne krets av internerte besøktes altså av Freda Utley, som lededes derhen av Camilla Sachs, som november 1948 hadde ansvaret for avnazifiseringen i Bayern. Sachs var halvjøde, vel det eneste som etter fru Utleys inntrykk hadde kunnet kvalifisere ham for sin post. Han utmerket seg riktignok også ved å være særlig medgjørlig og kryptende overfor militærregjeringen,

Og så skildres møtet mellom Sachs og Fritzsche i leiren. Fritzsche hadde anmodet om en forhandling med Sachs, og samtalen fant sted i nærvær av Freda Utley. Da Sachs talte ren bayersk dialekt, hadde hun vanskelig for å forstå ham, og Hans Fritzsche måtte derfor oversette denne manns ord i godt — eller som Sachs bemerket — i «prøyssisk» tysk, så fru Utley kunne forstå hva der ble sagt. Fritzsche var — forteller hun — av høy vekst og rank holdning. Han inngjød aktelse som en manns mot alltid vil vekke, likegyldig hvorledes så enn hans fortid eller hans anskuelse har vært. Han var avmagret til det ytterste, men var ikke en brutt mann, tross alle lidelser som russerne hadde påført ham, da de satte ham i Lubjankafengslet i Moskva, hvor fangene dag og natt holdtes under sterk kunstig belysning, hvert minutt under oppsyn; hver natt måtte han sove med armene over teppet, aldri fikk han nok å spise. Tross alt: han hadde humøret i behold, var selvbevisst i sin opp-

treden overfor Sachs; denne erklærte at han jo ikke var noen gestapomann, og anmodet deretter Fritzsche om å føre den amerikanske gjest gjennom leiren. Og så opplevde hun de eiendommeligste menneskeskjebner, talte bl. a. med von Papen, som gjorde oppmerksom på hvor nær forestående en overenskomst mellom Frankrike og Tyskland hadde vært i året 1932, en overenskomst som kunne ha hindret den nasjonalsosialistiske maktovertagelse i året derpå.

EN HÅN MOT DEMOKRATISK RETTSFØLELSE

Såvidt Freda Utleys behandling av avnazifiseringsspørsmålet, som hadde de verste konsekvenser i den amerikanske sone, mindre alvorlig i de to andre vesttyske soner. — Ett var dog til felles for hele denne rettsforfølgning: den var en hånd mot all demokratisk rettsfølelse, fordi den ikke var innstillet på å ramme mennesker med kriminelle handlinger, men for politiske anskuelers skyld. Den som mener at urett kan so-

Tannlæge

MARTIN KJELDAAS

Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

Tannlege Maamoen

Hansteensgt. 2
Telef. 44 43 33

R. Gjessing

Urmaker
Drammen
Tlf. 25 07

Benytt

HÅNSKOMAKEREN

i Neuberggt. 15 - Oslo

MJØNVOLD KAFE

Brandbu, Hadeland
anbefales

nes med urett, tjener aldri rettens sak. Dette er også forfatterinnens mening, som klart fremhever at folkehatet må overvinnes ved respekt og hjelpsomhet nasjonene imellom.

Historielærebookene . . .

(Forts. fra side 1.)

2. Norges Historie for Realskolen av same bok, skrivarene som nr. 1. 3. oppl. 1947.

Tekst og bilete frå tida, til saman 5 s., er praktisk tala heilt like i desse to bøkene.

3. Nordmenn før oss. Norgeshistorie for Gymnasiet av Edvard Bull. 1948. Tekst og bilete 8 s. + ca. 4 s. «Kilder» og 1 s. avprent av «Arbeiderbladet» 9. april 1940.

4. Norgeshistorie for Realskolen av Magnus Jensen. 4. oppl. 1953. Tekst og bilete 13 s.

Det gjeld alle desse lærebookene i motsetnad til dei for folkeskulen, at framstillinga stort sett er korrekt når det gjeld dei kjensgjerningar og fakta som er medtekne. Vi finn heller ikkje so mykje av temperamentsfull overdriving og slett ikkje utskjelling, som det var mange døme på i folkeskulebøkene. Tonen er med andre ord meir nøktern og historisk påliteleg. Men det vil slett ikkje segja det same som at dei gjev oss ei sann historisk framstilling av det som hende hjå oss i dei fem lange okkupasjonsåra. Til det er framstillinga mykje for einsynt. Altfor mange av dei aller viktigaste moment, som må vera med, om ein skal få ei rett forståing av det som gjekk fyre seg, vantar i biletet. Dei gjeld heilt ut dei sterke orda som Dr. Scharffenberg har sagt om dette i ein polemikk med ein av lærebokskrivarane i Morgenbladet, at han «finner framstillingen så ensidig at den overhodet ikke egner seg som grunnlag for undervisningen.»

Om ei av lærebookene må det elles nemnast, at forfatta- ren tek eit visst atterhald for det han har skrive. Det er Edvard Bull i «Nordmenn før oss», Oslo 1948. Han skriv i ei fyremøling desse viktige orda: «Det er ennå uråd å skrive en fullstendig historie om den siste krigen. Det er svært mange viktige kilder som ennå ikke er offentliggjort. Det illegale arbeidet som gikk for seg i Norge er slett ikke fullstendig kjent. Heller ikke den verdenspolitiske bakgrunnen for det som skjedde her i landet, har vi fullt greie på. Vi vet ennå lite om de synsmåter som gjorde seg gjeldende i f. eks. den engelske regjeringen og overkommandoen i sammenheng med krigen i Norge. Framstillingen her må derfor bli svært mangelfull.»

Edvard Bull veit nok i dag, at det er kome mykje nytt kjeldetilfang til sidan 1948, både frå engelsk, tysk og norsk side, og at ein historikar lyt døme annleis om mangt enn han gjorde for 5-6 år sidan. Men enno ligg det mykje gøymt både i arkiva og i folks minne som kjem til å gjeva eit heilare og kanskje nytt syn på mange og mykje. Enn om dagsens norske menn frå den tida, slike som Koht, Hambro, Ruge, Pål Berg utan sideomsyn fortalde det dei visste? Det er ikkje berre truleg, men tolleg sikkert, at folk då vilde få eit heilt anna syn på sumt av det som i dag gjeld for god og sann soge her i vårt Noreg.

Det er alltid eit vågespel å skrive historie om dagsens hendingar. Det vert ikkje berre «ufullstendig», det vert òg fort forelda. Kanskje det er avleggs alt før boka har nådd å koma i handelen? Som med lærebooka åt Bull og dei andre som har skrive om okkupasjonstida. Dei burde ha venta med å skrive til alt var meir avklåra, og dei personlege opplevingane var komne litt meir på fråstand. Ei tvangssending til Kirkenes, eit opphald på Grini, stutt eller langt, gjev ikkje den rette bakgrunnen for ein lærar til å skrive solid historiefamstilling om den same tida. I staden for mest mogeleg objektivitet, vert det i meste mun subjektivt, og heilsynet kjem burt.

KRIGEN I NOREG OG FYRESPELET

Øverås og Midgaard gjer i det heile ikkje nokon freistnad på å forklåra grunnen til at Noreg kom med i storkrigen i 1940. Bøkene deira opnar med det tyske åtaket 9. april. Det vert med andre ord overlata til læraren å finna ut årsakene. Det kan på ein måte vera både det varsamaste og klokaste. Men om bøkene då høver til grunnlag for undervisning for realskuleungdom, gymnasiastar og lærarskule-elevar er eit anna spursmål. Dr. Scharffenberg meiner nei.

Kirkefronten . . .

(Forts. fra side 1.)

ten på annen måte enn at jeg fulgte parolene, for øvrig var jeg en ensom ulv — da som nå. Jeg var ikke med blant «de store», deltok i intet «bønnemøte», bestemte ingen verdens ting. Men jeg hadde min faste oppfatning, det er så, men dermed spørres det etter min kamps måte, og jeg kan like litt være ansvarlig for andre, som en på den annen side kan være ansvarlig for hva Hitler eller Goebbels fant på — jeg ser her bort fra spørsmålet om det kollektive ansvar.»

Ja, dette var endel av brevet. Presten er en from og

oppriktig kristen, men jeg svarte ham:

«Selvfølgelig er vi enig om uriktigheten i kollektivt ansvar. Det er en «blødme» å ville kollektivisere skylden! Men på den annen side må folk som blindt følger slike ledere, som dem jeg har fremholdt i min artikkel, heller ikke helt kunne toe sine hender, men får ta noe av skammen over seg, selv om de blir helt straff-frie, fordi de var i god tro.

Men disse ledere av løgn og baktalelse, «likvidasjons-ner», ran, overfall og alle djevelske kunster, de bur-

Dei to andre bøkene har i nokon mun gått inn på dette fyrespelet. Dei nemner so vidt finskekrigen og fåren som han førde med seg for vårt land, snart òg burt i den tyske malmførsla frå Narvik og den gode utfallsporten til verdshava som laud seg for tyskarane frå den norske farleida langs kysten. Dei allierte gjekk difor til å mineleggja norsk territorialfarvatn natta til 8. mai. Alt dette er berre so vidt skisert, og mange likeso viktige moment til å forklåra den tyske motstøyten vantar. At nordmennene etter sterkt påtrykk frå britisk side alt i november 1939 hadde sett seg nøydde til å overlata ein stor part av den norske handelsflåten til England, det grove britiske nøytralitetsbrotet i Jøssingfjord 16. febr. 1940, dei britisk-franske landgangsplanane i Narvik, Trondheim, Bergen og Stavanger frå februar og mars høyrer vi soleis ikkje gjete. Enn segje då norsk kunnskap om dei same på høgste hald!

Men like mykje kan vi lasta bokskrivarane for at dei ingenting nemner om alt det som det norske riksstyret forsømde i den same tida. «Den norske marinen og kystforsvaret hadde vært mobilisert siden krigsutbruddet», segjer Edv. Bull, og dyljer med det same over det elendige tilstand som dette forsvaret var i, — kystfestningane soleis utan alt vern mot åtak både frå luft- og landsida, og elles med minimalt utstyr på alle måtar, både når det gjeld mannskap og våpen. Riksstyret og forsvarsministeren slapp òg heilt frå påtale for at dei forsømde å mobilisera heren før det var for seint, og ikkje hadde sytt for å få lagt ut sperreminør i innlaupet til Oslo, Bergen og Trondheim med det enno var tid. «Regjeringen sendte ut ordre om mobilisering og reiste deretter sammen med Kongen fra Oslo», er dei få orda Øverås-Midgaard har om dette.

Alt det som her er nemnt og kanskje meir til, burde ei lære-bok i norsk soge for vaksen og halvaksen ungdom ha greidt ut om i god og klår samanheng, so lesarane kunde få eit greit og sant skyn på kva det var som bar krigen og den tyske hersetjinga inn over Noreg, og kvifor det gjekk so bråstupande snøgt for tyskarane å hersetja landet. Vi veit at vi tapte, og dei nye ættledene bør få vita kvifor, og korleis det bar til. Berre soleis kan nasjonal vilje og nasjonalt vidsyn styrkjast og stælast hjå folket!

Men å kamuflere alt som har med dette å gjera, med å skuva Quisling og N.S. i framgrunnen, eller leggja det i bomull og vatt og i staden gjera store nummer av ting som historisk sett er småe, slikt som heimefront-«bragder» mot tyskarane og N.S., det vil helst segja sabotasjehandlingar — eller lærarstreik, prestestreik og illegalt arbeid millom store og små, — det villeider og er til skade for folket. Det fær ikkje sjå skogen for berre tre. Hovudsaka, hovudlina, det berande oversynet kjem burt. Romet som står til rådvelde i ei lære-bok, er so avgrensa at ein lyt samla seg om grunnlinene og overlata deltajane stort sett til undervisninga elles.

de straffes strengt, selv om de som biskop Fjellbu «føl-te seg som i Paradiset» i de blodrøde maldager 1945. Jeg kan ikke nekte for at jeg ser rødt, når jeg tenker på at slike mennesker slår om seg med GUDS og FRELSERENS navn, så det drypper av deres munnviker, skjont de har gjort og fremdeles gjør de mest skandaløse ting og baktaler like fullt.»

Videre skrev han:

«Da kampen var slutt, håpet jeg på forsoning. Det ble dårlig med den side av saken. Man kan dadle meg og andre at vi ikke mere aktivt har vært strømvendere. De vet selv hvor lett det er! Det er noen som har makten, og overfor dem kommer en jo ingen vei.»

Ja, skulie vi andre reson-nere på samme måte, så ble uretten aldri fjernet. Kampen for sannhet og rett må aldri opphøre. Den er heller ikke håpløs, skjont det mangelgang kan se slik ut. Hvis vi i dagens situasjon ser på verden ut fra et pessimistisk syn, måtte vi si, at djevelen har erobret all makt i verden, politisk, religiøst, finansielt o.s.v., men troen sier: GUD sitter han på stolen, og når HANS time kommer rydder HAN opp i svindelen.

Men vi må ikke sitte passive og håpløse, for vi må væ-de GUDS medarbeidere i å fjerne uretten, løgner og forbryterne.

Derfor godt mot alle som flokker seg under sannhets, rettferds og kjærlighetens fane. Seiren skal bli vår! Hold ut!!! Arbeid med håp og tro på seiren, for den skal komme.

Karl Seeland.

FOLK og LAND

Ansv. redaktør og utgiver: FINN BRUN KNUDSEN

Utkommer i Oslo

Redaksjon: Telefon 55 76 56

Ekspedisjon og kasse: Postboks 3214, Oslo Klerschowsgt. 5, Oslo Telefon 37 76 96

Abonnementspriser: Kr. 16.00 pr. år, kr. 8.00 pr. halvår. Sverige, Danmark: kr. 20.00 pr. år, kr. 10.00 pr. halvår. Utlandet for øvrig: kr. 24.00 pr. år, kr. 12.00 pr. halvår. I nøytralt omslag kr. 30.00 pr. år, kr. 15.00 pr. halvår.

Løssalgpris: 40 øre

Annonsepris: 32 øre pr. millimeter over en spalte

Bruk postgironr. 16450

Sambandstrykkeriet Oslo